

NGOẠI NGỮ VỚI BẢN NGỮ

KHÓ KHĂN VÀ GIẢI PHÁP ĐỐI VỚI VIỆC DẠY VÀ HỌC TRỰC TUYẾN TRONG GIAI ĐOẠN COVID-19 TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

TRẦN YẾN VÂN* - PHÚ THỊ NHUNG**

TÓM TẮT: Từ khi đại dịch COVID-19 xuất hiện, các lĩnh vực của đời sống xã hội nói chung và giáo dục nói riêng đều bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Tuy nhiên, việc dạy và học không thể bị dừng lại vì đại dịch, các khóa học trực tiếp đã được chuyển sang hình thức học trực tuyến. Bài viết này tập trung nghiên cứu, phân tích những khó khăn của giảng viên và sinh viên trong quá trình dạy và học trực tuyến tiếng Anh chuyên ngành Cơ khí tại Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nâng cao việc dạy và học tiếng Anh chuyên ngành Cơ khí trực tuyến hiệu quả hơn.

TỪ KHÓA: dạy trực tuyến; học trực tuyến; phân tích; khó khăn; giải pháp.

NHẬN BÀI: 13/11/2021.

BIÊN TẬP-CHỈNH SỬA-DUYỆT ĐĂNG: 29/12/2021

1. Đặt vấn đề

Dịch bệnh Covid-19 bùng phát và diễn biến phức tạp từ đầu năm 2020 khiến nhiều trường học phải chuyển sang giảng dạy trực tuyến nhằm đảm bảo việc học tập của sinh viên không bị gián đoạn. Tại Việt Nam, tính đến tháng 4 năm 2020, tổng số 63 tỉnh và thành phố của Việt Nam cho phép sinh viên ở nhà. Vào ngày 1 tháng 4 năm 2020, Việt Nam bắt đầu thực hiện giãn cách xã hội trên toàn quốc để ngăn chặn sự lây lan của vi rút corona; mọi người được khuyến khích ở nhà. Giáo dục, tuy nhiên, không thể và sẽ không bị dừng lại. Để khắc phục những khó khăn này, Bộ Giáo dục và Đào tạo cho phép và khuyến khích các trường dạy học trực tuyến bằng một số ứng dụng như Zoom, microsoft teams, google meeting... để duy trì việc dạy và học trong cả nước. Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội (ĐHCNHN) cũng nhanh chóng áp dụng hình thức mới này để đảm bảo sức khỏe cho giảng viên, người lao động, sinh viên và xã hội được an toàn nhất tránh sự lây lan không mong muốn trong cộng đồng. Hơn thế, để đảm bảo việc dạy và học của sinh viên vẫn được diễn ra liên tục và đạt hiệu quả.

Bài viết này được thực hiện để nghiên cứu, phân tích những khó khăn của giảng viên và sinh viên trong quá trình dạy và học tiếng Anh chuyên ngành Cơ khí trực tuyến tại ĐHCNHN. Hơn nữa, nhóm tác giả đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao việc dạy và học tiếng Anh chuyên ngành Cơ khí trực tuyến hiệu quả hơn.

2. Về dạy học trực tuyến

2.1. Khái niệm dạy học trực tuyến

Ngày nay, học trực tuyến xuất hiện ngày càng phổ biến. Nhiều trường bắt đầu chia sẻ các khóa học trực tuyến miễn phí. Đây dường như là một phương pháp dễ dàng và thoải mái để đạt được kiến thức trong hầu hết mọi lĩnh vực, học trực tuyến được cho là một giải pháp thay thế tuyệt vời cho các trường, đặc biệt là đối với những người không có đủ thời gian và tiền bạc để tham gia các khóa học thực tế.

Học tập trực tuyến (E-learning) được định nghĩa là một “trải nghiệm hoặc môi trường học tập dựa vào mạng Internet hoặc world wide web như là phương thức giao tiếp và thuyết trình chính” [Allison Powell, 2019]. Đó là một cách giáo dục sinh viên trực tuyến. Bài giảng và tài liệu học tập được gửi qua internet. Sinh viên làm việc tại nhà, không phải trong lớp học. Học trực tuyến đề cập đến các hình thức khác nhau như: học ảo, học từ xa, học tại nhà, học kết hợp, E-learning. Về phương diện học trực tuyến, nó cũng bao gồm trực tuyến hoàn toàn (hoặc trực tuyến bắt buộc) và trực tuyến một phần. Các bài giảng, tài liệu (dưới dạng văn bản, hình ảnh, video...) được đưa lên các nền tảng và người dùng có thể dễ dàng truy cập và học mọi lúc mọi nơi. Bên cạnh đó còn có các khóa học cùng thời gian thực có sự tham gia và tương tác giữa giảng viên và sinh viên.

* Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội; Email: tranyenvan_knn@hau.edu.vn

** Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội; Email: phuthinhung_knn@hau.edu.vn

Việc học trực tuyến có cả mặt tích cực và hạn chế. Bảng sau sẽ minh họa hai mặt của phương pháp học này dựa trên quan điểm lí thuyết của Melody W. Alexander, Đại học Ball State (2012) [8, tr.193-200].

Tích cực	Hạn chế
- Học trực tuyến cung cấp giờ học linh hoạt cho cả người dạy và người học. - Cả người dạy và người học đều có khả năng làm việc toàn thời gian tại nhà khi tham gia các lớp học. - Nó rõ ràng là rẻ hơn cho tất cả do tiết kiệm được thời gian và tiền di chuyển. - Học trực tuyến cũng nâng cao khả năng thích ứng với cách học và nhu cầu đa dạng.	- Người học thường có động cơ học tập không cao nên dễ hình thành thói quen học tập không tốt. - Sinh viên có thể cảm thấy bị cô lập với bạn cùng lớp hoặc giảng viên của mình. - Kết nối internet chậm hoặc máy tính cũ khiến việc truy cập khóa học khá khó khăn. - Khó mô phỏng việc thực hành hoặc trong phòng thí nghiệm trong một lớp học ảo. - Giảng viên đôi khi không thể kiểm soát sinh viên tham gia vào các bài học trực tuyến.

Đây là những lợi thế của các khóa học trực tuyến nói chung, tuy nhiên việc giảng dạy trực tuyến trong đại dịch COVID-19 gặp nhiều khó khăn hơn do một số yếu tố như tài liệu giảng dạy, truy cập internet và môi trường học tập sẽ tạo thành cái gọi là “học trực tuyến bắt buộc” là bất ngờ, không chuẩn bị và không có kế hoạch. Bất chấp điểm hạn chế của học trực tuyến, chúng ta vẫn phải sử dụng phương pháp này như những cách dạy chính trong thời kì đại dịch, nó được xem như một sự bổ sung và mở rộng của các hình thức học truyền thống. Tuy nhiên, thậm chí không phải khóa học trực tuyến tốt nhất nào cũng có thể thay thế hoàn toàn mối liên hệ giữa sinh viên với giảng viên hoặc các mối quan hệ giữa các sinh viên trong một nhóm với nhau.

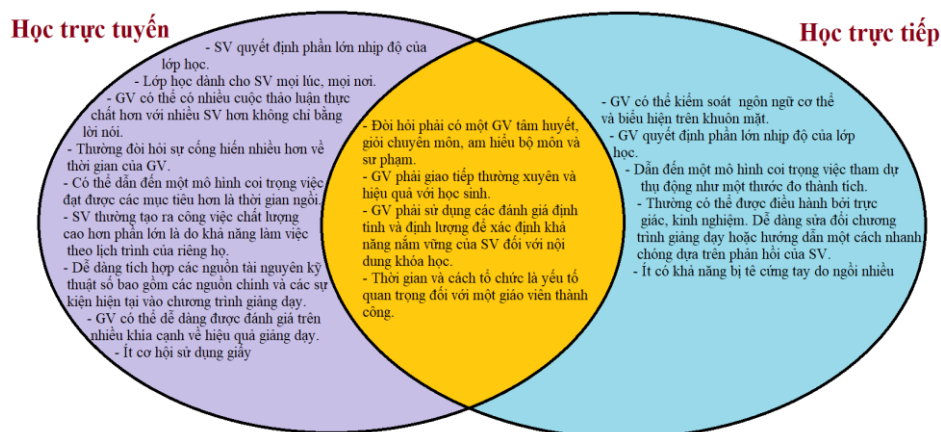
2.2. Sự khác biệt giữa học trực tuyến và học trực tiếp

Học trực tuyến khá linh hoạt. Chẳng hạn, khi học trực tuyến, các bài học trực tuyến tương tự như các lớp học trực tiếp truyền thống: một giảng viên có thể trình bày thông tin và tương tác với một nhóm người học trong thời gian học. Cả lớp học trực tuyến và trực tiếp đều có cấu trúc cơ bản của một giáo án: trình bày - thực hành - sản xuất. Hơn nữa, giảng viên phải đặt ra các mục tiêu học tập rõ ràng trong các bài học trực tuyến giống như các bài học trực tiếp. Cũng trong cả hai phương pháp này, giảng viên cần tuân thủ các nguyên tắc dạy tốt như trò chơi, hoạt động khởi động, hoạt động tiếp dẫn. Sự giải thích rõ ràng là cần thiết cho cả hai hình thức giảng dạy.

Sự khác biệt đầu tiên giữa học trực tuyến và học trực tiếp là quản lí lớp học. Trong một lớp học trực tiếp, giảng viên có thể tự do di chuyển trong lớp và tiếp cận trực tiếp với người học, phân nhóm học theo nhiều cách khác nhau và bố trí lớp học theo cách sẽ làm cho các hoạt động diễn ra suôn sẻ và hiệu quả. Hầu hết các lớp học trực tuyến sử dụng cách phân nhóm có thể tạo ra các nhóm nhỏ để thực hiện hoạt động. Tuy nhiên, trên thực tế, cách hiệu quả nhất để thực hiện các bài học trực tuyến thường là để giảng viên hoặc người thuyết trình quản lí cả nhóm. Do đó, các lớp học trực tuyến hoạt động tốt nhất khi lớp học có một số lượng sinh viên ít hơn lớp học trực tiếp.

Một điểm khác biệt nữa là trong các lớp học trực tuyến, thiếu phản hồi trực quan là một thách thức phổ biến đối với giảng viên. Khi trình bày trực tiếp với sinh viên trong cùng một phòng, giảng viên có thể điều chỉnh cách phân phối của mình tùy thuộc vào phản hồi trực quan từ sinh viên. Một căn phòng đầy những gương mặt buồn chán là một dấu hiệu chắc chắn cho giảng viên rằng, cần giới thiệu một hoạt động thú vị hơn hoặc điều chỉnh cách phân phối của họ để thu hút người học hơn. Trong lớp học trực tuyến, một người giảng viên sắc nhanh nhạy sẽ sử dụng đầy đủ các công cụ có sẵn để nhận được phản hồi tương tự. Những câu hỏi thường xuyên cho người học mà họ có thể trả lời bằng các công cụ bỏ phiếu là một cách hữu ích để kiểm tra xem những người học có tham gia vào một phiên trực tuyến hay không.

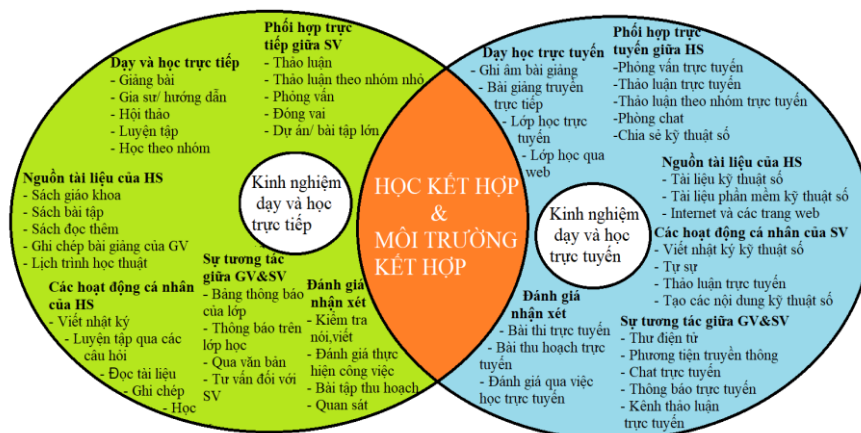
Sơ đồ dưới đây tóm tắt các cách thức các bài học trực tuyến khác với các bài học trực tiếp về mặt người học, giảng viên và phương pháp được đề xuất bởi Kevin Fairchild. Các lớp học kết hợp cả trực tuyến và trực tiếp cũng được chỉ ra trong sơ đồ.

Sơ đồ 1. Học trực tuyến so với kết hợp và học trực tiếp
Kevin Fairchild (2020)

Kevin Fairchild cho thấy rằng, trong các lớp học trực tiếp, giảng viên có thể xác định nhịp độ của lớp học để phù hợp với khả năng của sinh viên. Giảng viên cũng có thể sử dụng ngôn ngữ cơ thể và nét mặt để thu hút sinh viên vào bài học. Giảng viên có thể điều chỉnh kế hoạch bài học của họ dựa trên thành tích của sinh viên. Đối với việc học trực tuyến, sinh viên quyết định phần lớn nhịp độ của lớp học. Các lớp học có sẵn cho sinh viên mọi lúc, mọi nơi trong khi các lớp học trực tuyến yêu cầu giảng viên cam kết nhiều hơn về thời gian.

Kevin Fairchild cũng đề cập đến sự khác biệt trong việc sử dụng tài liệu và đánh giá giữa hai cách giảng dạy.

Sơ đồ 2.. Học trực tuyến so với kết hợp và học trực tiếp
Kevin Fairchild (2020)

Tài liệu cho lớp học trực diện bao gồm bài giảng, sách giáo khoa, sách đọc, sách bài tập. Sự hợp tác trực tiếp của sinh viên bao gồm thảo luận, phỏng vấn, đóng vai, làm dự án trong khi việc học và dạy ảo yêu cầu tài liệu kỹ thuật số, phần mềm học kỹ thuật số, kết nối Internet và web. Sự cộng tác của sinh viên trong các lớp học trực tuyến đề cập đến các phòng trò chuyện, chia sẻ học tập kỹ thuật số và thảo luận trực tuyến. Do đó khi chúng ta chuyển sang dạy và học trực tuyến, điều cần thiết là chúng ta phải chỉnh sửa cả tài liệu và phương pháp.

Đúng là việc giảng dạy trực tuyến từ các sách khóa học được thiết kế để giảng dạy trực tiếp có thể là một thách thức. Nó không chỉ gây phiền hà cho giảng viên mà còn khiến sinh viên hoang mang. Trong khi tài liệu cho các lớp học trực tiếp bao gồm sách giáo khoa, sách bài tập, ghi chú bài giảng,

các bài học trực tuyến yêu cầu email, tài liệu được chia sẻ, nhóm truyền thông xã hội và bài học trực tiếp. Hơn nữa, học trực tiếp được đánh giá và đánh giá bằng bài kiểm tra viết, bài thi vấn đáp trong khi học trực tuyến sử dụng bài kiểm tra trực tuyến. Đó là lí do tại sao giảng viên bị thách thức bởi cách sử dụng sách khóa học của họ với các lớp học trực tuyến.

2.3. Các nghiên cứu về việc dạy và học tiếng Anh trực tuyến trong giai đoạn COVID-19

Gao và Zhang (2020) đã thực hiện một nghiên cứu định tính để tìm hiểu nhận thức của giảng viên ở các trường đại học ngoại ngữ của Trung Quốc về các đặc điểm, lợi thế và hạn chế của việc giảng dạy ngoại ngữ trực tuyến [6]. Dữ liệu được thu thập thông qua các cuộc phỏng vấn trực tuyến. Kết quả cho thấy các giảng viên đã cho thấy cả ưu điểm và nhược điểm của việc dạy và học trực tuyến.

Về lợi ích, giảng viên đề cập đến các yếu tố như nguồn tài nguyên trực tuyến chất lượng, hồ sơ trực tuyến có thể truy xuất về quá trình và kết quả học tập của sinh viên, tương tác giữa giảng viên và sinh viên sinh động, v.v. Tuy nhiên, dạy học trực tuyến có một số nhược điểm bao gồm: nó không cung cấp sự tương tác tức thời giữa giảng viên và sinh viên, để giám sát hoạt động trong lớp của họ và đảm bảo sự bình đẳng trong giáo dục gây ra bởi sự mất cân bằng trong các thiết bị mạng giữa các khu vực. Để vượt qua những thách thức này, nghiên cứu đã chỉ ra rằng, giảng viên có được kiến thức về công nghệ thông tin thông qua hiểu biết rõ ràng về nhu cầu học tập của sinh viên và được tạo điều kiện thuận lợi bằng thực hành giảng dạy trực tuyến và tích hợp giảng dạy trong lớp học truyền thống.

Mahyoo (2020) đã thực hiện một cuộc khảo sát để xác định những thách thức và trở ngại mà người học tiếng Anh phải đối mặt tại Cao đẳng Khoa học và Nghệ thuật, Alula, Đại học Taibah, Ả Rập Xê-út, trong quá trình chuyển sang học trực tuyến vào học kì hai năm 2020 do đại dịch COVID-19 [7]. Một bảng câu hỏi đã được phát cho 184 sinh viên để thu thập dữ liệu. Nghiên cứu đã báo cáo rằng hầu hết những người học tiếng Anh không hài lòng với việc tiếp tục học trực tuyến, vì họ không thể đạt được tiến bộ như mong đợi trong việc học ngoại ngữ.

Oraif và Elyas (2021) đã báo cáo nghiên cứu khảo sát của họ khám phá mức độ tham gia của người học trong các khóa học trực tuyến bằng cách sử dụng nền tảng trường học được chỉ định trong bối cảnh của Ả Rập Xê Út [9]. Cuộc khảo sát được thực hiện với 379 sinh viên nữ trung học đang học một khóa học tiếng Anh tổng quát như một ngoại ngữ. Kết quả cho thấy mức độ tương tác cao giữa những người học.

Tại Indonesia, Atmojo và Nugroho (2020) đã dựa trên phản ánh bằng văn bản của 16 giảng viên tiếng Anh để tìm ra các phương pháp của họ trong việc thực hiện học tiếng Anh trực tuyến và những thách thức mà họ gặp phải [2]. Kết quả chỉ ra rằng, các giảng viên tiếng Anh đã thực hiện việc học trực tuyến thông qua một loạt các hoạt động, từ kiểm tra việc đi học của sinh viên đến cho điểm về bài làm của sinh viên một cách đồng bộ hoặc không đồng bộ tùy thuộc vào chính sách của từng trường. Nhiều ứng dụng và nền tảng khác nhau, từ hệ thống quản lí học tập đến tài nguyên bổ sung đã được sử dụng. Tuy nhiên, nhiều vấn đề nảy sinh từ sinh viên, giảng viên và phụ huynh sinh viên. Chúng bao gồm các phương pháp sư phạm với công nghệ, thiết kế các hoạt động tương tác, nâng cao việc học chính thức, thu hút sự ủng hộ của sinh viên và giải quyết các vấn đề trong việc sử dụng công nghệ. Những khó khăn khác trong học tập trực tuyến hoàn toàn là đáp ứng sự tham gia theo lịch trình và học tập thường xuyên, duy trì sự tham gia bền bỉ, trở thành một người học tự định hướng với động lực cao và hòa nhập xã hội. Do đó, việc học trực tuyến không hoạt động tốt vì nó thiếu sự chuẩn bị và lập kế hoạch.

Ở Iran, Khatoon và Nezhadmehr (2020) đã sử dụng phương pháp tiếp cận hỗn hợp để khám phá những thách thức nhận thức được của 30 giảng viên tiếng Anh Iran trong việc dạy học trực tuyến bắt buộc [5]. Dữ liệu được thu thập bằng bảng câu hỏi và phỏng vấn. Các phát hiện chỉ ra rằng, mặc dù giảng viên tiếng Anh Iran có thể thực hiện các ứng dụng và nền tảng một cách hiệu quả, nhưng có nhiều thách thức như thiếu tài liệu thích hợp, người học thiếu sự chú ý và động lực đối với các lớp học trực tuyến, thiếu kinh phí và hỗ trợ cho các tổ chức ngôn ngữ. Ngược lại với những vấn đề này, kết quả của bảng câu hỏi cho thấy nhiều giảng viên có niềm tin tích cực về khả năng thích ứng của công nghệ ở Iran và cho rằng công nghệ có thể mang lại hiệu quả cho những tình huống này nhằm giảm khoảng cách giữa người học và người dạy.

3. Khảo sát thực tế

3.1. Thu thập và phân tích dữ liệu

Nghiên cứu này nhằm phân tích những khó khăn của giảng viên và sinh viên trong quá trình dạy và học tiếng Anh chuyên ngành Cơ Khí trực tuyến tại ĐHCNHN. Những câu hỏi nghiên cứu sẽ được trả lời bằng phương pháp phân tích định tính. Công cụ được sử dụng để thu thập số liệu là phỏng vấn. Nhóm tác giả đã tiến hành phỏng vấn giảng viên và sinh viên năm thứ hai Khoa Cơ khí - ĐHCNHN.

3.2. Kết quả

Trong thời gian diễn ra COVID-19, hầu hết các trường học trên địa bàn Hà Nội, trong đó có ĐHCNHN đang đẩy mạnh dạy học trực tuyến bằng Zoom để duy trì tiến độ học tập của sinh viên với phương châm “Không đến trường nhưng không ngừng học”. Tuy nhiên, với giải pháp này, để đạt được kết quả như mong muốn, cả người học và người dạy đều gặp không ít khó khăn. Vậy, làm thế nào để tháo gỡ khó khăn?

3.2.1. Khó khăn của sinh viên khi học trực tuyến

Mặc dù khá tích cực ứng dụng công nghệ thông tin để khai thác bài giảng của giảng viên nhưng trên thực tế, hoàn cảnh, điều kiện vật chất của gia đình sinh viên sẽ ảnh hưởng rất nhiều đến hoạt động của các em. Trên thực tế, không phải gia đình nào cũng trang bị mạng, máy tính, điện thoại thông minh cho con em học tập, nhất là các địa phương vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn. Hơn nữa, do đặc điểm của hình thức học trực tuyến, việc quản lý lớp học gặp nhiều khó khăn, ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả học tập của sinh viên. Trong khi sự tương tác giữa giảng viên và sinh viên là yếu tố rất quan trọng trong các lớp học trực tiếp, thì trong học trực tuyến, giảng viên chủ yếu truyền tải bài học một chiều, sinh viên tiếp nhận qua internet chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến chất lượng bài học.

Có những chia sẻ đáng chú ý của những sinh viên đã trực tiếp trải nghiệm học trực tuyến. Ban đầu khi được hỏi học trực tuyến, nhiều sinh viên vừa háo hức vừa tò mò về phương pháp trên, các em tham gia khá đầy đủ và cũng có những trải nghiệm khá thú vị về cách học trực tuyến.

Một số lợi thế của học trực tuyến được liệt kê là sự thay thế tuyệt vời của các lớp học trực tiếp.

Thứ nhất, học trực tuyến không chỉ đảm bảo cách ly xã hội mà còn giúp sinh viên nắm được kiến thức về các môn học trong thời gian trường đóng cửa. Hầu hết các sinh viên trong cuộc khảo sát đều đề cập đến một lợi thế của việc học trực tuyến là họ không phải đi xa đến trường mà vẫn tiếp tục việc học của mình. Một sinh viên nói “không còn cảm thấy mệt mỏi khi phải tham gia giao thông quá nhiều, tránh được tình trạng kẹt xe và những rủi ro khác”. Học trực tuyến cũng giúp đảm bảo cách ly xã hội và tránh nơi đông người trong thời kỳ đại dịch COVID-19 nhưng tôi vẫn tiếp tục với kế hoạch học tập”;

Thứ hai, học trực tuyến tiết kiệm thời gian cho sinh viên khi chuẩn bị nhập học. Một số lượng lớn sinh viên tiết lộ rằng họ có thể tiết kiệm nhiều thời gian chuẩn bị đến trường nhờ học trực tuyến tại nhà;

Thứ ba, sinh viên có không gian học tập riêng tư và cảm thấy thoải mái khi học trực tuyến. Hơn một nửa số sinh viên nói rằng họ có cơ hội trải nghiệm một hình thức học tập mới mang lại cho họ sự riêng tư hơn trong học tập;

Tiếp theo, cả người dạy và người học có thể điều chỉnh thời gian và lịch học cho phù hợp với cá nhân. Thật tiện lợi cho cả người dạy và người học khi làm việc trực tuyến vì đôi khi chúng ta có thể thay đổi thời gian và lịch học để thích ứng với từng cá nhân mà không ảnh hưởng quá nhiều đến chương trình học. Khi các em bị chậm tiến độ, giảng viên có thể sắp xếp để giúp sinh viên học bù những bài còn thiếu dễ dàng hơn so với các lớp học trực diện. Hơn nữa, việc học trực tuyến có thể diễn ra mọi lúc, mọi nơi (phòng khách, nơi làm việc, nơi công cộng có kết nối Internet). Do đó có thể giúp người học linh hoạt thay đổi địa điểm học cho phù hợp với bản thân. Trên thực tế, sự linh hoạt trong việc sắp xếp không gian và thời gian trong học tập của sinh viên thực sự là một lợi thế cho cả giảng viên và sinh viên khi học trực tuyến vì có thể có một số điều không mong muốn xảy ra buộc bạn phải thay đổi thời gian hoặc không gian học. Việc học từ xa là điều khó tránh khỏi”.

Bên cạnh đó học trực tuyến cũng giúp nâng cao động lực tự học và học tập của sinh viên. Học trực tuyến đòi hỏi sinh viên phải tự định hướng và tự chủ động, nếu không sẽ không hiểu bài. Đó là lí do tại sao thông qua học trực tuyến, sinh viên trở nên có trách nhiệm hơn với việc học của mình hơn.

Hơn nữa, người học có thể tiếp cận dễ dàng hơn với các nguồn học tập đa dạng thông qua hình thức học trực tuyến. Một sinh viên cho biết: “Khi học trực tuyến, em thực sự được trải nghiệm một mô hình học tập mới, nâng cao kĩ năng sử dụng công nghệ thông tin, cụ thể là biết cách sử dụng các phần mềm học trực tuyến như Zoom, Teams và các ứng dụng khác mà trước đây em chưa từng nghe tên. Em cũng có thể quay video hoặc chụp màn hình để xem lại. Quan trọng hơn, em còn tiếp cận được một số trang web cho phép người học truy cập miễn phí để học trực tuyến và tải tài liệu. Điều này thực sự giúp làm phong phú thêm nguồn tài liệu học tập của em từ trình độ cơ bản đến nâng cao.”.

Tuy nhiên, phương pháp giảng dạy này chỉ trở nên hiệu quả khi duy trì được mối liên hệ tốt giữa giảng viên và sinh viên. Sinh viên gặp một số khó khăn khi tham gia học qua zoom.

Thứ nhất, sự cố nghẽn mạng của Internet ảnh hưởng đến chất lượng của các bài học trực tuyến. Học trực tuyến có thể giống như một công cụ học tập có sẵn cho bất kì ai. Nhưng thực tế thì không phải vậy. Ví dụ: không phải ai cũng có kết nối Internet ổn định và máy tính đủ mạnh để hỗ trợ phát trực tuyến.

Thứ hai, sinh viên đôi khi cảm thấy không có động lực, căng thẳng và mắc một số vấn đề sức khỏe do áp lực của việc học trực tuyến, ngồi quá lâu trước màn hình máy tính cũng là nguyên nhân ảnh hưởng đến sức khỏe của sinh viên.

Một điểm bất cập khác của việc học tiếng Anh trực tuyến là ý thức học của sinh viên chưa cao, một số sinh viên đã đưa ra nhiều lí do để trốn tiết.

Tiếp theo, sự tương tác giữa giảng viên và sinh viên, sinh viên và sinh viên trong các lớp học trực tuyến chưa nhanh khiến bài học không hiệu quả. Bên cạnh đó, hầu hết sinh viên còn yếu về công nghệ, điều này gây ra rất nhiều thách thức khi học trực tuyến... Những chia sẻ chân thành của sinh viên đặt ra cho giảng viên và các nhà quản lí giáo dục những trăn trở trong việc nâng cao hơn nữa việc học trực tuyến, vì đây không chỉ là phương pháp học tạm thời để đối phó với căn bệnh COVID-19 mà còn là một phương pháp tiềm năng cần được xem xét để thúc đẩy học tập tốt hơn trong thời đại công nghệ 4.0.

3.2.2. Khó khăn của giảng viên khi giảng dạy trực tuyến

Do đại dịch toàn cầu đe dọa tính mạng - COVID-19, các giảng viên dạy tiếng Anh cũng như các giảng viên dạy các môn khác ở ĐHCNHN phải chuyển sang dạy trực tuyến. Trong quá trình này, nhận thức của giảng viên về giáo dục và giảng dạy ngôn ngữ phải thay đổi đáng kể. Làm thế nào giảng dạy trực tuyến hiệu quả? Sinh viên phản ứng thế nào với việc học trực tuyến, đặc biệt là học ngoại ngữ? Không ai trong số các giảng viên chắc chắn về hiệu quả của việc giảng dạy ngôn ngữ trực tuyến quy mô lớn như vậy. Đó là lí do tại sao tâm trí của giảng viên bị lún quẩn bởi những lo lắng và căng thẳng. Giảng viên dạy tiếng Anh chuyên ngành Cơ khí ĐHCNHN nhận thức và phản hồi như thế nào về việc giảng dạy trực tuyến? Đây là một câu hỏi cần được điều tra khẩn cấp vì nhận thức và phản ứng của giảng viên đối với việc dạy học trực tuyến có ảnh hưởng rất lớn đến chất lượng dạy học ngoại ngữ ở ĐHCNHN. Khó khăn trong việc tổ chức dạy học trực tuyến không chỉ là ứng dụng dạy học, đường truyền không ổn định mà còn là khó khăn trong việc quản lí lớp học khi số lượng sinh viên học trực tuyến đông. Những chia sẻ dưới đây phản ánh thực trạng dạy học trực tuyến trong tình thế cấp bách.

Một số ý kiến cho rằng, việc dạy trực tuyến kém hiệu quả do trình độ công nghệ thông tin và chất lượng của nền tảng trực tuyến còn hạn chế: Một giảng viên chia sẻ “Điều khiến tôi bức xúc nhất trong việc dạy học trực tuyến là sự không ổn định của mạng Internet. Đôi khi, giảng viên không thể chia nhỏ phòng để sinh viên thảo luận theo cặp, theo nhóm hoặc sinh viên không thể tham gia vào phòng vì Internet không ổn định. Ví dụ, tôi và các sinh viên của tôi đã mất gần một giờ để đăng nhập

vào lớp học trực tuyến. Một số sinh viên đã ra khỏi lớp học và không thể đăng nhập lại. Hơn nữa, giảng viên không thể nhìn thấy tất cả sinh viên trong việc giảng dạy trực tuyến, do đó, việc theo dõi quá trình học tập của các em sẽ trở nên khó khăn hơn. Ngoài ra, sự mất cân bằng của các thiết bị mạng giữa các khu vực chắc chắn gây ra sự bất bình đẳng trong giáo dục giữa các sinh viên.”.

Trước các thách thức đó, các thầy cô giáo ĐHCNHN đã nỗ lực không ngừng để tự cập nhật, thích ứng với hoàn cảnh mới để đáp ứng nhu cầu học tập xa trong thời buổi xã hội bị cô lập.

3.3. Những giải pháp nâng cao hiệu quả việc dạy và học trực tuyến

Từ việc phân tích những khó khăn của giảng viên và sinh viên trong quá trình dạy và học trực tuyến ở trên, chúng tôi đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng cho việc dạy và học trực tuyến.

3.3.1. Về phía sinh viên

Trước tiên, sinh viên nên đọc tài liệu, chuẩn bị bài trước khi học trực tuyến để có kiến thức sâu hơn và dễ dàng vào bài. Đối với môn tiếng Anh tại ĐHCNHN, sinh viên có trang web cung cấp kiến thức nền tảng trước khi sinh viên tham gia học cùng giảng viên thì sinh viên cần nghiêm túc dành thời gian học thật kỹ, ghi chép kiến thức vào vở, để buổi học với giảng viên thực sự hiệu quả.

Thứ hai, với cách học trực tuyến, tinh thần tự giác, văn hóa học trực tuyến sẽ là tiền đề để bạn học tập hiệu quả. Sinh viên phải có ý chí quyết tâm cao trong học tập, duy trì việc học tập đều đặn, không được lơ là.

Thứ ba, sinh viên cũng nên tích cực thảo luận ý kiến khi học trực tuyến, tránh tắt micro, tắt cam và im lặng trong giờ học.

3.3.2. Về phía giảng viên

Với hình thức học trực tuyến, cách giảng viên nói hoặc trình bày bài giảng liên tục trong thời gian dài có thể khiến người học mất tập trung. Vì vậy, giảng viên cần lưu trữ lại bài giảng để giúp người học có cơ hội ôn tập bài giảng dễ dàng và hiệu quả hơn.

Thứ hai, đổi mới phương thức tương tác giữa người dạy và người học thông qua hình thức học trực tuyến là điều nên làm. Giảng viên có thể dùng các phần mềm như padlet, quizzzi, wordwall, chia phòng trên ứng dụng zoom... để tăng tính tương tác giữa giảng viên - sinh viên, sinh viên - sinh viên.

Thứ ba, giảng viên cần nâng cao tính chủ động, tích cực, tự giác vốn được đánh giá cao trong điều kiện dạy và học hiện nay để phát huy tính tích cực của sinh viên. Tuy nhiên, trong giảng dạy trực tuyến, yêu cầu này thực sự thách thức. Vì vậy, bản thân giảng viên cần có giáo án chuẩn bị kỹ lưỡng để thu hút và tạo động lực cho sinh viên. Trên thực tế, việc chuẩn bị cho một bài học trực tuyến tốn gấp đôi thời gian so với một bài học ngoại tuyến. Giảng viên cần lưu ý thêm để nắm được nội dung trọng tâm của bài. Nếu giảng viên không tự xây dựng cho mình sự chủ động, tích cực, tự giác thì giảng viên có thể nhanh chóng thất bại trong kế hoạch dạy học trực tuyến.

Bên cạnh đó ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy từ lâu đã trở thành yêu cầu của mỗi giảng viên. Đặc biệt với hình thức học trực tuyến, việc sử dụng thành công công nghệ thông tin là chìa khóa quyết định sự thành công. Mục đích của dạy học trực tuyến cũng giống như dạy học truyền thống, không gì khác là giúp người học sáng tạo và củng cố kiến thức về một chủ đề nào đó. Vì vậy, các trường học nên có các khóa học bồi dưỡng về ứng dụng công nghệ thông tin để giúp giảng viên có thể sử dụng một cách hiệu quả vào chuẩn bị bài giảng.

4. Kết luận

Trong bài viết này, nhóm tác giả đã đưa ra khái niệm về vai trò của công nghệ trong giáo dục và học trực tuyến và các hình thức học trực tuyến. Đồng thời nhóm tác giả phân tích các khó khăn mà giảng viên và sinh viên gặp phải trong quá trình dạy và học trực tuyến và đề xuất một số giải pháp. Với nghiên cứu phân tích các khó khăn của giảng viên và sinh viên khi dạy và học trực tuyến tại ĐHCNHN hi vọng sẽ giúp cho giảng viên và sinh viên có thể nâng cao được chất lượng dạy và học trực tuyến.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Allison Powell (March, 2019), *Online Learning: A Global Perspective Allison Powell*, Vice President International Association for K-12 Online Learning.
2. Atmojo and Nugroho (May 2020), *EFL Classes Must Go Online! Teaching Activities and Challenges during COVID-19 Pandemic in Indonesia* https://www.researchgate.net/publication/341750033_EFL_Classes_Must_Go_Online_Teaching_Activities_and_Challenges_during_COVID-19_Pandemic_in_Indonesia.
3. Kevin Fairchild (April, 2021), *Online VS. Face To Face Teacher Preparation Programs: Which is better?* <https://www.educationalinnovation360.com/blogs/online-vs-face-to-face-teacher-preparation-programs-which-is-better>
4. Kevin Fairchild *Online vs. Blended vs. Face-to-Face Venn Diagram* <https://sites.google.com/a/sduhsd.net/kevin-fairchild-lec-6-portfolio/designing-a-class-discussion>.
5. Khatoony and Nezhadmehr (July 2020), *EFL Teachers' Challenges in the Integration of Technology for Online Classrooms during Coronavirus (COVID-19) Pandemic in Iran* https://www.researchgate.net/publication/342702406_EFL_Teachers'_Challenges_in_the_Integration_of_Technology_for_Online_Classrooms_during_Coronavirus_COVID-19_Pandemic_in_Iran.
6. Lori Xingzhen Gao and Lawrence Junhang, (September 2020), *Teacher Learning in Difficult Times: Examining Foreign Language Teachers' Cognitions About Online Teaching to Tide Over COVID-19*. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2020.549653/full>
7. Mahyoo (December 2020), *Challenges of e-Learning during the COVID-19 Pandemic Experienced by EFL Learners* <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1287713.pdf>
8. Melody W. Alexander (2012), *Expected Advantages and Disadvantages of Online Learning : Perceptions from Colleges*, Ball State University.
9. Oraif and Elyas (March 2021), *The Impact of COVID-19 on Learning: Investigating EFL Learners' Engagement in Online Courses in Saudi Arabia* https://www.researchgate.net/publication/349721338_The_Impact_of_COVID-19_on_Learning_Investigating_EFL_Learners'_Engagement_in_Online_Courses_in_Saudi_Arabia.
10. <https://www.oberlo.com>

**Difficulties and solutions of online English teaching and learning
during the COVID-19 pandemic period at Ha Noi University of Industry**

Abstract: Since the COVID-19 pandemic occurred, the social fields in general or education in particular has been affected seriously. Education, however, cannot and will not be stopped due to the spread of the COVID-19 pandemic, the face to face classes have been shifted to online ones. This article focuses on analyzing and investigating the difficulties of teachers and students in online English learning process at Hanoi University of Industry. On that basic, the article has suggested some effective solutions to improve online English learning process more successfully.

Key words: online English teaching; online English learning; analyzing; difficulties; solutions.